

Könyvárúház

A Művelt Nép Könyvtér-
jesztő Vállalat — a könyv-
forgalmazó vállalatok kö-
zül elsőként — *diszkont*
könyvraktár-áruházat nyi-
tott kedden, tegnap Buda-
pesten, a IX. kerületi Csont
utca 1. szám alatt.

A kereskedelem más terü-
letein már bevált értékesí-
tési módszerhez, hasonlóan
az ezer négyzetméter alap-
területű könyvraktár-áru-
házban több nagyobb rész-
leglet alakították ki. Az első
egységben főleg szépirodalmi
művek, a második rész-
legletben 70 százalékos árenged-
ménnyel szakkönyvek vásá-
rolhatók. A harmadik rész-
legletben 5—30 forintos egy-
ségeken kínálják a könyve-
ket.

A könyvárúház keddtől
szombatig, a kereskedelemben
szokásos rend szerint
tart nyitva.

Megelőzte a híre

Nem érte el megynket az influenza-
járvány — Gyógyszerek, védekezésre

A lapokban olvashattunk
arról, hogy az Egyesült Ál-
lamokban csúcspontján tom-
bol az influenzajárvány,
Európát pedig az A—2 vírus
egyik típusa árasztotta el.
Hazánk egyes területeiről
— Veszprém, Zala, Borsod,
Pest, Fejér és Komárom
megyéből — *influenzás meg-
betegedések* halmozódását
jelentették. Az orvoshoz for-
dulók többsége gyermek
volt, akik lázra, hasmenés-
re és hányásra panaszkod-
tak. A szövődmenyes esetek
száma egyelőre elenyésző.

A Csongrád megyei KÖ-
JÁL-tól kapott információ
szerint megynkben nem

beszélhetünk *járványos meg-
betegedésről*. A legérzeke-
nyebb mutató, a diákok iskolai
hiányzása egyelőre
nem éri el a tömeges mére-
teket. Ennek ellenére azon-
ban a KÖJÁL fölkészült a
kórokozók „fogadására”, az-
az a betegetől veendő
anyagminták vizsgálatára:
az A és B vírus tenyésztése
már folyamatban van. Né-
mi szervezésbeli teendőknek
is eleget tettek, szorosabba
fűzték kapcsolatukat a vá-
rosokban működő közegész-
ségügyi járványügyi szol-
gálatokkal, hogy a területű-
kön előforduló megbetege-
désekről minél rövidebb
időn belül tájékozódhassanak.

A megyei gyógyszerári
központ illetékesét is meg-
kérdeztem, érezhető-e már
az *influenza elleni készí-
tmények* forgalmának növe-
kedése, van-e, lesz-e elegendő
vitamin, Kalmopyrin,
lázcillapító és antibioti-
kum? Megtudtuk: *egyelőre
nem érzékelik a patikák a
járvány közeledtét, talán
egyedül a C-vitamin lett a
szokásosnál kapósabb az el-
múlt napokban*. A gyártól is
kevesebb mennyiség érke-
zett, ezért a draszté mellett
a gyógyszerárban előállított
tablettát is kínálják. A pa-
tikák egyébként már de-
cembertől fölkészülték az
ügynevezett téli készletezés-
re, folyamatosan föltöltöt-
ték a raktárakat a tavasz-
szal különösen szükséges orvossá-
gokkal. Lázcillapító-
ból van elegendő, az Ami-
dofen, az Algopyrin, a
jellegzetesen influenza elleni
kombinál szer, a *Chinacisal*
sem okozhat gondot. Mindenféle
penicillinszár-
mazékú antibiotikum kapha-
tó, kivéve a Semicillint,
de ehelyett javasolhat más
az orvos. Kalmopyrin a szo-
kásosnál kevesebb érkezett
a gyógyszerárakba, de az
igények növekedésével ké-
résre többet is szállítanak
— közölte a megyei gyógy-
szertári központ.

Mindent szükségesnek tar-
tottuk közölni előzetesként.
Természetesen abban a re-
ményben, hátha megyehatá-
runknál mégis megtorpan-
nak az influenzavírusok.

Ch. Á.

Új formák a közművelődésben

Kulcsszó: demokrácia

Hajdú-Bihar megyében
kezdődött. Pontosabban elő-
zőleg már az egész ország-
ban: arra gondolok, ami ma
már aligha számít újdonsá-
gnak — hogy mennyi
(többnyire jogos) kritika érte
a művelődési házak tevé-
kenységét. Elmarasztal-
ták a közművelődés álla-
potát konzervativizmusáért,
formalizmusáért, szűk, „be-
gubózó”, túlságosan is ön-
magáé régi szabályai körül
forgó munkastílusáért —
s mindezt reakcióképpen
vagy három esztendeje *Deb-
recenben* gondoltak egy na-
gyot, s a *Kölcsey Ferenc
Művelődési Központban* új
közművelődési formákkal
kezdtek kísérletezni. Az
országban először azzal a
feladattal alkalmaztak tu-
dományos munkatársat:
dolgozzon ki eredeti, friss
elképzeléseket, és próbálja
meg alkalmazni is azokat
a gyakorlatban. A próbál-
kozás, a kísérlet annyira
sikerrel járt, hogy azóta
már például Szolnokon is
hasonló módszereket alkalmaz-
nak — a debreceniek
pedig, tiszteltreméltó kolle-
giális önzetlenséggel, haszno-
sításra ajánlották tapasztala-
taikat a Csongrád megyei
tanács művelődési központ-
jának. Eljenek vele, alkal-
mazzák!

1.

Szűkebb pátriánk műve-
lődési központja élt is a
lehetőséggel: Tavaly augusztus-
ban felhívást intézett a
megye minden művelődési
intézményéhez, amelyben „a
művelődési otthoni tevé-
kenység demokratizálására
irányuló kísérlet Csongrád
megyei bevezetésére” szólított
fö.

Mi hát e kísérlet lényege?
Többek között az, hogy az
eddiginél jóval nagyobb
számban vegyenek részt
közvetlenül az egyes intéz-
mények munkájában mind-
azok, akik magukban erre
kedvet, rátermettséget, ener-
giát éreznek. Tulajdonké-
ppen két szóban lehetne ösz-
szefoglalni a végső célt:
szocializáció (torzszülött
magyar megfelelőjével: „tár-
sadalmasítás”) — és de-
mokrácia. Utóbbi — aligha-
nem kulcsfogalom, az egész
témakörben.

2.

A felhívás óta immár fél
év telt el. A kulcsszó, a de-
mokrácia jegyében fogant,
s a „hazai talajba átülte-
tet” kísérlet tapasztalatai
már több biztató tényre
engednek következtetni. Kü-
lön öröm, hogy eddig a leg-
kedvezőbb képet az ügyben
a néhai szegedi járás egyik
közsege, *Bordány* mutatja;
az itteni művelődési házban
már az ősszel megalakult
a „felnőtt klub”, egy sajá-
tosan eredeti formával téve
eleget a „Legyen házigazda!”
ötletének. A résztvevők ma-
guk döntöttek a vezetőkről
éppúgy, mint a programok-
ról, s egyelőre ugyan még
csak 30 fős állandó tagság-
gal rendelkeznek — húsz-
évestől ötven esztendősig —,
ám lelkesedésük azt sejteti:
a jövőben alighanem hal-

3.

Ki-ki hogyan minősíti a
Debrecenből ime hozzánk is
eljutott és most alakuló
formálódó új közművelődési
formákat, nyilvánvalóan iz-
lés és igény dolga. Egy vala-
mi azonban vitathatatlan: a
demokratizmus annyit írott-
elemzett és (joggal!) áhitott
közvetlenebb jelenléte tár-
sadal munkában nagyon sok-
szor ilyen, látszólag apró
kezdemenyезéseken, akció-
kon is múlik. Söt: lehet,
hogy éppen itt kezdődik.

D. L.

Őszintén, nyíltan
Az MHSZ tevékenységéről

Szegeden, a Honvédelem
Házában tegnap, kedden ta-
nácskozott a Magyar Hon-
védelmi Szövetség megyei
vezetőségének társadalmi,
agitációs és propaganda-
szakbizottsága. *Petvai Fe-
renc* örnagyok, az MHSZ
megyei főelőadójának meg-
nyitója után *Biró János* al-
ezredes, a bizottság vezető-
je tartott átfogó *beszámoló*t
a Szegeden, a megyében el-
ért eredményekről, a teendők-
ről, az MHSZ tevékeny-
ségében.

Az MHSZ a megyében is
— összegezte a beszámoló,
a tanácskozás — *jól segíti*
a sorkötelesek felkészítését,
a tartalékosok továbbképzé-
sét, s a tömeg- és a minő-
ségi sportot. A klubokban,
szakágazatokban tavaly erő-
södött a tevékenység tuda-
tossága, a politikai fölvilá-
gosítás. Fontos azonban,
hogy *sokoldalúbban, érzel-
mekre és az észre hatóan
kapjanak tájékoztatást az
MHSZ klubjainak, szakágai-
nak tagjai, aktivistái, a sor-
kötelesek, a tartalékosok*.
Ennek a fokozott igénynek
kell érvényesülnie az isko-
lákban, a honvédelem tan-
tárgy oktatásában. *Lényeg
az őszinteség, a nyíltság, a
közvetlen emberi kapcsolat*.

Az idén az MHSZ a me-
gyében *gazdag programmal
köszönti főlzabadosunk
40. évfordulóját, a Varsói
Szerződés aláírásának 30.
esztendejét. Nagy figyelem-
mel ismertetik az oktatáso-*

kon a március 25-én össze-
ülő XIII. pártkongresszus
határozatait, különös tekin-
tettel az igazi hazafiság, a
nemzetközi szolidaritás kér-
déseire.

A főlzabadosulás 40. év-
fordulója alkalmából Szeged-
en, az MHSZ székházában
emlékszobát avatnak. Itt az
MHSZ útját a megyében
tárgyi emlékekkel, doku-
mentumokkal mutatják be.
A megbeszélésen *dr. Pa-
lotai Jenő* alezredes, az
MHSZ megyei vezetőségé-
nek titkára, s a bizottság
nevében *Biró János* tiszte-
lettel, meleg szavakkal kö-
szöntötte a nyugdíjba vonu-
ló *Petvai Ferencet*, a Ma-
gyar Ellenállók és Antifa-
siszták Szövetségének tag-
ját, aki 35 éven át az
MHSZ-ben eredményesen
munkálkodott.

Soproni
tavaszi napok

A Budapesti Tavaszi Fesz-
tívalhoz kapcsolódóan az
idén második alkalommal,
március 20-tól rendeznek
tavaszi napokat Sopronban.
A másfél hétig tartó kultu-
rális eseménysorozat gerin-
cét a klasszikus zenei mű-
sorok alkotják. A progra-
mot rangos kiállítások sora
egészíti ki.

Kiállítási napló

Kristálytisztá
képletek

Kandinszkij immár a hu-
szadik század képzőművésze-
tének legjelentősebb meste-
rét között jegyezték alkottó.
Gondolatait hírom támaszul
Kovács Lajos, „különleges
*elbírálásban részesíthető nem
Alaptag*” alkottó sajtóházi ki-
állításának méltatásához.
Nem mintha a 75 éves ama-
tőr festőt az avantgarde ki-
emelkedő alakjával egy sor-
ba igyekeznek illeszteni, sok-
kal inkább azért, hogy az ál-
tala képviselt művészi tö-
rekvések létjogosultságára,
fontosságára rávilálgassak.
Kandinszkij mondta: „egy
kerekek pont a festményen je-
lentősebb lehet, mint egy
csembéri aták”, vagy „egy há-
romszög hegyes szögének egy
körrel való érintkezése nem
kisebb hatást kelthet, mint
Istennek Ádám újját: érintő
ujja *Michelangelo Terem-
tés-én*”, vagy „a háromszög-
nek is megvan a maga szel-
lemi illata”.

Ezek a felismerések volíak
a *konstruktivizmus alap-
törvényei*, és hogy a század első
évtizedeiben dúló avant-
garde stílusviszonyokból ép-
pen a konstruktivizmus vált
az egyik legéletképesebbé,
igazolja, hogy nemcsak ki-
állta az idők próbáját, de
ma is él, döntően befolyá-
soltta a huszadik század épí-
tőművészetét, sok új lehetősé-
géget tárt föl a természeti
felszín alatt szunnyadó, a
láthatónál nagyobb jelentősé-
gű lényegből, a végső tör-
vényszerűségek képi ábrázolá-
sából. E tisztára vizuális
közlési módszernek két kom-
ponense van, az egyik a ma-
tematika (illetve e fogalom
holdudvarában a rend, a lo-
gika, az elemi részek, a
szerkezet, a szemléletes ará-
nyok, a mértani egyszerűsíté-
s, a konstruálás), a másik
a szín (amely tulajdonké-
ppen a fizikai objektív tör-
vényszerűségeinek megje-
lenése, de ki tagadná, hogy
ugyanakkor hangulatokat
ébreszt, érzelmeket indukál,
asszociációkat kelt, lelki él-
mények gyűjtőpontja).

A konstruktivisták tehát
a konkrét forma- és színelem-
mek szerkezetét keresik és a
logikai végső határáig me-
részkednek. Mondrian — e

stílus legnagyobb kép-
viselője — művészetét a
„képi matematika” és a „po-
zitiv misztika” együttesének
nevezte. Esztéta kortársai így
vélekedtek törekvéseiről: „a
képi matematika az alkotó
igaz, és módszeres gondol-
kodásmódja, míg a pozitív
misztika úgy tanítja az al-
kotás törvényeit: most meg-
tanuljuk, hogy a valóságot
képeletünkben konstrukci-
óra fordítsuk le, amelyeket
az ész ellenőrizhet abból a
célből, hogy ugyanezeket a
konstrukciókat később az
adott természeti valóságban
felfedezzük, és hogy beha-
táljunk a természetbe a képi
látomás eszközeivel.” *Ko-
vács Lajos* ehhez a vonulat-
hoz csatlakozott, miután
nyugdíjazását követően régi
vágyát, a festést művelhette.
Vagy másfél évtizedre volt
szüksége, hogy eljusson e
most látható kristálytisztá
képlethez. Eltének három
terepe volt, Nagyvárad, Bu-
dapest és Szeged, ifjú korá-
ban művészi ismereteit
szabadiskolákban pallerozta
többek között *Bortnyik Sán-
dor*, *Aba-Novák Vilmos*, *Ja-
schik Almos*, *Kovács Ágoston*,
Zombori Moldován
László, *Kohári-Kucharek Je-
nő* tanítványaként, majd épí-
tésztechnikusként és terve-
zőként dolgozott. Korán rá-
écszmélt, hogy a természet
utáni ábrázolás nem elégíti
ki, így fordult a nonfiguratív
kifejezőmód felé. A *geo-
metrikus absztrakciót* érezte
közel magához, a szín és for-
ma harmonikus egységének
megteremtése individuális
átélésre adott lehetőséget.
Kísérleteinek új irányáról
azt mondja: „*elkészítettem
matematikai rendszerben egy
elemtorikus struktúra tiz da-
rebből álló képsorozatát, ki-
egészítve nagyszámú kolláz-
svariációval*.” E nagyon de-
koratív művek egy része
látható most a Sajtóház mű-
vészklubjában. A rendkívül
következetes, elmélyült, precí-
z és dekoratív munkák ar-
ról győzhetnek meg bennün-
ket, hogy *Kovács Lajos* tar-
talékaik még sok izgalmat és
meglepetést jelenthetnek
számunkra.

Tandi Lajos

Rekonstrukció

Megkezdődött a Papírpa-
ri Vállalat dunaujvárosi
Szalmacellulózgyárának 600
millió forint beruházást
igénylő kapacitásbővítő re-
konstrukciója. Eredménye-
ként a jelenlegi 20 ezer
tonnáról 30 ezer tonnára
emelkedik az üzem fehéri-
tettcellulóz-termelése. A
munkálatokat több lépcső-
ben, szakaszosan végzik. A
cél az, hogy a rekonstruk-
ciót a legkisebb termelés-

kieséssel hajtsák végre. A
régii üzem az átalakítási
munkák és az építkezés el-
lenére 1985-ben és 1986
első felében is termel, s csak
1986 közepén a gépek hely-
színi szerelésének idejére
áll le. Ezt követi a próba-
üzemeltetés, majd 1986 vé-
gétől a folyamatos terme-
lés. A megújuló szalmacel-
lulózgyárt a legkorszerűbb
gépekkel, berendezésekkel
szerelik fel.

Egyetemi, főiskolai
ifjúsági napok

A jövő hét késő délután-
jaira, esteire kínálunk igen
sokrétű elfoglaltságot a föl-
soktatási intézmények
KISZ-bizottságai egyetemis-
táknak, főiskolásoknak. Az
egyetemi, főiskolai napok
keretében március 11-én,
hétfőn az Irinyi kollégium-
ban a magyar gazdaság je-
lene és jövője címmel tart
előadást *Antal László*, a
Pénzügyminisztérium kuta-
tási intézetének munkatár-
sa. Másnap, kedden 5 órá-
tól ugyanitt az Országos Bé-
ketanács főtájkárával, *Bara-
bás Miklóssal* beszélgethet-
nek a békével kapcsolatos
kérdésekről a fiatalok. A
SZOTE Dóm téri oktatási
épületében filmek vetíte-
nek minden este 7 órától. A
JATE-klubban, hétfőn este
8-tól a P. Mobil együttes
koncertezik, kedden, ugyan-
csak 8-tól a Mozgó Világ
szerkesztői vendégeskednek
a klubban, míg szerdán itt
is filmet mutatnak be, az
Egy örült, vak római vaká-
ció címűt. Csütörtökön a
szokott időpontban (8-tól)
dr. Benda Kálmán törté-
nést tart előadást a mold-
vai magyarok történetéről a
tudományegyetem klubjá-

ban. Szerdán, március 13-án
este 7 órai kezdettel a föl-
soktatási intézmények ama-
tőr művészeti együttesének
bemutatóira kerül sor az If-
júsági Házban: *Brecht* A
koldus és a halott kutya cí-
mű darabját a JATE 8.15-
ös csoportja adja elő. Föl-
lépnek a zeneművészeti fő-
iskola fúvóskvintettjei, va-
lamint a tanárképző főisko-
la ének-zene tanszékének
zenészei. A SZOTE néptán-
c és népzenei együttese vezet,
a műsor végzetével, a tánc-
házat. Még annak előtte já-
tszik a Riverside együttes és
az állategészségügyi főiskola
Flowers zenekara.

A március 11-től 15-ig
tartó szegedi egyetemi, főis-
kolai ifjúsági napok pro-
gramjában természetesen
szerepel a forradalom és
szabadságharc emlékének
adózó *Klauzál téri ifjúsági
nagygyűlés*, amely délután
3 órakor kezdődik. Fél 4-
től a Magyar Szinkör elő-
adását tekinthetik meg az
ünneplő fiatalok az Ifjúsági
Házban. Este 7-től, ugyanitt
táncház várja őket. A Zsu-
kátá együttes szolgál népi
muzsikával.